RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

nr. 218.487 van 15 maart 2012
in de zaak A. 197.016/IX-6867

In zake: Drieke BLONDELLE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Peter Crispyn
kantoor houdend te 9030 Mariakerke
Mazestraat 16
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de LOKALE POLITIEZONE DEERLIJK-HARELBEKE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Arnoud Declerck en Eva Roels
kantoor houdend te 8530 Harelbeke
Kortrijksesteenweg 387

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 1 juli 2010, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van de zonechef van de lokale politiezone Deerlijk-Harelbeke van 3 mei 2010 waarbij aan Drieke Blondelle de lichte tuchtstraf van de waarschuwing wordt opgelegd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekster heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Marijke Van Limbergen heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verzoekster heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 maart 2012.

Staatsraad Bert Thys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Peter Crispyn, die verschijnt voor de verzoekster, en advocaat Lieselot Declercq, die loco advocaten Arnoud Declerck en Eva Roels verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Marijke Van Limbergen heeft advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoekster is inspecteur van politie bij de lokale politiezone Deerlijk-Harelbeke.

3.2. Op 12 januari 2010 beslist de zonechef van de genoemde politiezone om politiecommissaris D. Dupont te belasten met het voeren van een voorafgaand tuchtonderzoek "ten laste en ten ontlaste" van de verzoekster met betrekking tot de volgende feiten:

> "Tussen 01.09.2009 en 31.12.2009 wordt vastgesteld dat Inp. Blondelle een twintigtal keer te laat was op het werk om haar dienst aan te vatten.
> Inp. Blondelle werd daar reeds meermaals over aangesproken, zowel door de directeur personeel, CP Crepel, als door de zonechef.

Eind december 2009 wordt Inp. Blondelle over deze problematiek nogmaals aangesproken, deze maal door de zonechef, en wordt haar duidelijk gemaakt dat dit niet langer kan getolereerd worden.

Op 12.01.2010 komt Inp. Blondelle terug te laat om haar dienst aan te vatten. Ze diende die dag om 07u50' klaar te staan om verkeersdienst aan de scholen te verzekeren. Ze heeft pas ingeklokt om 07u54, waarna ze zich nog moest klaarmaken en naar haar verkeerspost vertrekken.

Het niet tijdig de dienst aanvangen en meer, het niet tijdig aanwezig zijn op een verkeerspost, met alle risico's vandien, is een tekortkoming aan de beroepsplicht en maakt derhalve een tuchtvergrijp uit".

3.3. Op 3 maart 2010 stelt de voorafgaand onderzoeker een verslag op over zijn onderzoek.

Luidens dit verslag heeft de verzoekster aan de voorafgaand onderzoeker laten weten dat zij in deze fase van het vooronderzoek geen verklaring aflegt. Bij het verslag is een overzicht gevoegd van de tijdsregistraties op naam van de verzoekster. In dit overzicht wordt voor wat de periode van 1 september 2009 tot 12 januari 2010 betreft vijfentwintig keer als "anomalie" vermeld dat zij "te laat [is] aangekomen". De voorafgaand onderzoeker besluit hieruit dat "blijkt dat er inderdaad sprake is van herhaaldelijk te laat komen op de dienst". Hij voegt eraan toe dat de verzoekster daarover reeds meerdere keren mondeling werd aangesproken door de zonechef en politiecommissaris K. Crepel, maar dat er geen beterschap is gekomen.

3.4. Op 11 maart 2010 stelt de zonechef als de gewone tuchtoverheid van de verzoekster een inleidend verslag op. In dit verslag besluit hij dat de aan de verzoekster ten laste gelegde feiten vaststaan. Hij vermeldt dat "het registratiesysteem van de politiezone [...] de aanwezigheidsstaten [genereert] waaruit de tekortkomingen blijken". Volgens de zonechef kunnen de ten laste gelegde feiten worden toegerekend aan de verzoekster en kunnen ze worden omschreven als handelingen of gedragingen die een tekortkoming aan de beroepsplichten uitmaken. De zonechef besluit dat de feiten in aanmerking komen voor de lichte tuchtstraf van de waarschuwing.

De verzoekster neemt op 23 maart 2010 kennis van dit inleidend verslag.

3.5. Met een e-mailbericht van 8 april 2010 vraagt de verzoekster een kopie van het tuchtdossier.

Die kopie wordt haar diezelfde dag nog overhandigd.

3.6. Met een schrijven van 21 april 2010 deelt een afgevaardigde van het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt (VSOA), groep Politie, West-Vlaanderen, aan de zonechef van de verzoekster mede dat hij optreedt als tuchtverdediger van de verzoekster.

Voorts verzoekt deze vakbondsafgevaardigde de zonechef om nog de volgende stukken over te leggen:

> "- het BOC verslag met de formele goedkeuring van het priksysteem alsook de goedkeuring inzake de finaliteit ervan;
> - de aangifte bij CPBL mbt de toegangscontrole en de tijdsregistratie en de verwerking ervan;
> - het ijkingsverslag mbt bovenvermelde klok (tijds- registratie);
> - de mails van de Korpschef gericht aan de vooronderzoeker waarvan tweemaal sprake in stuk 2".

Ten slotte vermeldt de vakbondsafgevaardigde:

> "Tevens vragen wij een schriftelijke verduidelijking mbt de bijgevoegde outprint van het 'priksysteem'. Uit onze informatie blijkt dat niet alle data die zijn aangegeven als 'te laat aangekomen' of 'te vroeg vertrokken' kloppen met de werkelijkheid. Dit priksysteem houdt blijkbaar rekening met de vooraf geplande diensten. Zo zouden tal van diensten gewijzigd zijn (zoals ondermeer diensten Hycap). De overheid toont in het bijgevoegde dossier niet aan over welke data het zou kunnen gaan".

3.7. Met een e-mailbericht van 29 april 2010 antwoordt de voorafgaand onderzoeker aan de vakbondsafgevaardigde dat de gevraagde stukken

niet relevant zijn "gezien deze geen invloed hebben/hadden op de vastgestelde tekortkomingen".

3.8. Tijdens de hoorzitting van 30 april 2010, waarop zij wordt bijgestaan door haar verdediger, legt de verzoekster een verweerschrift neer. Daarin voert zij onder meer aan dat de haar ten laste gelegde feiten "op geen enkele manier bewezen" zijn en enkel gebaseerd zijn op een print van het priksysteem. Volgens haar is het "verre van duidelijk of de uren aangeduid op de prikklok werkelijk correct zijn". Zij wijst erop dat op haar vraag om het bewijs te leveren dat de klok geijkt is, niet werd ingegaan.

3.9. Op 3 mei 2010 legt de zonechef, handelend als gewone tuchtoverheid, aan de verzoekster de lichte tuchtstraf van de waarschuwing op.

Dit is de bestreden beslissing.

Met betrekking tot het "vaststaan" van de aan de verzoekster ten laste gelegde feiten wordt in deze beslissing gesteld:

> "Zowel de postoversten als de wachtofficieren en de officieren met dienst rapporteerden de feiten. Inp. Blondelle werd er zowel door de directeur personeel [...] als door de korpschef zelf […] over aangesproken. Ze ontkende de feiten niet. Uit het uittreksel van het aanwezigheidsregistratiesysteem konden de tekortkomingen eveneens uitgemaakt worden".

De verzoekster neemt van deze beslissing kennis op 4 mei 2010.

IV. Onderzoek van het eerste middel

Standpunt van de partijen

4. De verzoekster voert in het eerste middel de schending aan van het vermoeden van onschuld, van de materiële motiveringsplicht en van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Zij argumenteert dat het vooronderzoek beperkt is gebleven tot een print van haar werkdagen en -uren, terwijl zij de bewijswaarde van deze print steeds heeft betwist en de tuchtoverheid slechts feiten in aanmerking mag nemen waarvan de materiële juistheid is aangetoond. In het dossier ontbreken duidelijke en concrete feiten die haar ten laste worden gelegd, evenals de bewijselementen die naar recht en redelijkheid toelaten die feiten als vaststaand te beschouwen. Bovendien is de tuchtoverheid nooit ingegaan op haar verzoek om bijkomende documenten in verband met het tijdsregistratiesysteem voor te leggen en baseert de bestreden beslissing zich op beweerde vaststellingen van postoversten, wachtofficieren en officieren, maar bevat het tuchtdossier geen enkele verklaring van deze "vaststellers". Volgens de verzoekster is de verwerende partij steeds in gebreke gebleven duidelijk aan te geven wanneer zij haar dienst effectief te laat zou hebben aangevangen en komt de tuchtoverheid niet verder dan het louter poneren dat zij "een twintigtal keer" te laat zou zijn gekomen. Doordat zij zich niet accuraat heeft kunnen verdedigen tegen deze vage betichting, zijn ook haar rechten van verdediging geschonden. Enig waarachtig, zorgvuldig onderzoek met betrekking tot deze betichting is er volgens de verzoekster niet gevoerd. Zij betwist ten slotte dat zij de feiten niet zou hebben ontkend en verwijst hiervoor naar haar verweerschrift.

5. De verwerende partij antwoordt dat de voorafgaand onderzoeker uitdrukkelijk heeft aangegeven dat een twintigtal keer werd vastgesteld dat de verzoekster in de periode van 1 september 2009 tot 31 december 2009 te laat op het werk is aangekomen en dat zij daarover meermaals werd aangesproken zowel door de personeelsdirecteur als door de zonechef. Aldus zijn de aan de verzoekster ten laste gelegde feiten volgens de verwerende partij in eerste instantie gebaseerd op de objectieve waarnemingen en vaststellingen door collega's en diende de print van het tijdsregistratiesysteem, die bij het inleidend verslag werd gevoegd, enkel tot nazicht en bevestiging van de vastgestelde feiten. De verwerende partij stelt dat de verzoekster bovendien de haar ten laste gelegde feiten nooit heeft ontkend. Integendeel heeft zij deze feiten in de loop van het tuchtonderzoek impliciet

bevestigd, aangezien zij in haar verweerschrift heeft gevraagd om rekening te houden met de sociale moeilijkheden die zij ten tijde van deze feiten ervoer en die door de korpsleiding waren gekend. Volgens de verwerende partij ontkent de verzoekster evenmin dat zij meermaals werd aangesproken over haar gedrag. De verwerende partij stelt dat het dan ook niet ernstig is dat de verzoekster de gegevens die zijn vermeld op de print van het tijdsregistratiesysteem, in vraag meent te moeten stellen. Zij verwijst naar het antwoord in de bestreden beslissing op de argumenten hieromtrent aangevoerd in verzoeksters verweerschrift.

6. De verzoekster repliceert dat de verwerende partij plots aanvoert dat het zogenaamd te laat komen in eerste instantie gebaseerd is op "objectieve vaststellingen en waarnemingen" van collega's, terwijl desbetreffend niets uit het dossier blijkt en een zorgvuldige overheid dit had kunnen onderzoeken en objectiveren ter gelegenheid van het vooronderzoek. Dat de print enkel ter nazicht en bevestiging van de vastgestelde feiten dient, is volgens de verzoekster "nonsens" nu de kwestieuze print het enige stuk in het tuchtdossier is dat de feiten zou moeten aantonen. Het feit dat zij gevraagd heeft om rekening te houden met verzachtende omstandigheden, wil volgens de verzoekster ten slotte geenszins zeggen dat zij de feiten zou toegeven.

7. In haar laatste memorie laat de verwerende partij nog gelden dat de vaststelling van de aan de verzoekster ten laste gelegde feiten niet enkel gesteund is op de "objectieve, menselijke vaststellingen", maar ook op de print van het tijdsregistratiesysteem en op het gebrek aan betwisting door de verzoekster. De bewijskracht van de print kan niet worden verworpen louter op grond van het feit dat de tuchtoverheid deze print als informatief heeft bestempeld. Onterecht wordt volgens de verwerende partij in dit verband een onderscheid gemaakt tussen "informatie" en "bewijs".

Beoordeling

8. Een tuchtstraf kan, rekening houdend met het vermoeden van onschuld, alleen wettig worden opgelegd wanneer de tuchtoverheid over voldoende gegevens beschikt om de ten laste gelegde feiten voor bewezen te houden.

In het kader van zijn controle van de wettigheid van een tuchtbeslissing behoort het de Raad van State niet toe om het onderzoek van de feiten over te doen. Hij vermag enkel na te gaan of de tuchtoverheid op basis van de haar voorliggende gegevens redelijkerwijze tot het bewezen zijn van de feiten kon besluiten.

9. Te dezen legt de bestreden beslissing aan de verzoekster de lichte tuchtstraf van de waarschuwing op voor feiten die erin bestaan dat zij tijdens de periode van 1 september 2009 tot 31 december 2009 "een twintigtal keer" te laat op het werk was om haar dienst aan te vatten. Op 12 januari 2010 was zij nogmaals te laat op de dienst, waardoor zij niet tijdig aanwezig was op een verkeerspost.

Met betrekking tot het vaststaan van de feiten vermeldt de bestreden beslissing:

> "Zowel de postoversten als de wachtofficieren en de officieren met dienst rapporteerden de feiten. Inp. Blondelle werd er zowel door de directeur personeel CP Crepel als door de korpschef zelf, hoofdcommissaris Nuyttens, over aangesproken. Ze ontkende de feiten niet. Uit het uittreksel van het aanwezigheidsregistratiesysteem konden de tekortkomingen eveneens uitgemaakt worden".

Uit het dossier blijkt weliswaar niet dat, zoals de verwerende partij beweert, het laattijdig toekomen van de verzoekster op de dienst werd gerapporteerd door de postoversten, de wachtofficieren en de officieren met dienst, noch dat de verzoekster door de korpschef of de personeelsdirecteur daarover werd aangesproken, maar dit neemt geenszins weg dat bij het inleidend verslag een print

was gevoegd van de registraties van verzoeksters in- en uitprikken tijdens de periode van 1 september 2009 tot 12 januari 2010, die voor elke dag duidelijk de tijdstippen weergeeft waarop de verzoekster heeft in- en uitgeprikt. In de voormelde periode wordt bij deze gegevens vijfentwintig keer als “anomalie” vermeld dat zij “te laat [is] aangekomen”.

De gegevens vermeld op deze print lieten de verzoekster onmiskenbaar toe om zich tegen de tenlastelegging te verdedigen. Anders dan de verzoekster voorhoudt, is het haar ten laste gelegde tuchtfeit van een “twintigtal keer” te laat te komen, in het licht van de bijgevoegde print van de tijdsregistraties, geenszins te vaag om zich ertegen te verdedigen. Uit niets blijkt evenwel dat zij welke concrete registratie dan ook in vraag heeft gesteld of betwist. Evenmin heeft zij enig concreet gegeven opgeworpen dat de juistheid van één of meerdere van de vermelde registraties vermocht te ontkrachten.

De enkele omstandigheid dat de tuchtverdediger van de verzoekster aan de verwerende partij heeft gevraagd om een aantal documenten over te leggen, met name het verslag van het bijzonder onderhandelingscomité met de goedkeuring van het priksysteem en van de finaliteit ervan, de aangifte bij de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, het ijkingsverslag van de prikklok en de mails van de korpschef aan de vooronderzoeker, en dat de verwerende partij daarop niet is ingegaan, doet aan het voorgaande geen afbreuk, aangezien het ontbreken van die documenten niet eraan in de weg stond dat de verzoekster in de mogelijkheid was om de feitelijke juistheid van de concreet aangegeven tijdsregistraties te betwisten, wat zij helemaal niet heeft gedaan. De algemene bewering in haar verweerschrift dat “verre van duidelijk [is] of de uren aangeduid op de prikklok werkelijk correct zijn” is daartoe ontoereikend.

Ook het gegeven dat de verwerende partij in de bestreden beslissing melding heeft gemaakt van het “louter informatief” karakter van de print verandert niets hieraan. Een “informatie” kan immers wel degelijk in aanmerking

worden genomen bij de beoordeling van het vaststaan van de feiten die aan het tuchtrechtelijk vervolgde personeelslid worden verweten.

De verwerende partij kon dan ook in de print van de tijdsregistraties - daargelaten eventuele andere wettigheidsbezwaren met betrekking tot het gebruik van de gegevens van het tijdsregistratiesysteem, dewelke door de verzoekster in haar derde middel worden aangevoerd - een voldoende bewijs zien van de aan de verzoekster ten laste gelegde tuchtfeiten, zonder daarbij te kort te doen aan het vermoeden van onschuld, de materiële motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel.

10. Het eerste middel is derhalve niet gegrond.

11. Vermits het auditoraatsverslag beperkt is tot het onderzoek van het eerste middel, is er aanleiding om de debatten te heropenen en een aanvullend onderzoek van de zaak door het Auditoraat te gelasten.

BESLISSING

1. De debatten worden heropend.

2. Het door de Auditeur-generaal aangewezen lid van het Auditoraat wordt belast met een aanvullend onderzoek van de zaak.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 maart 2012, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

André Vandendriessche,	kamervoorzitter,
Jeroen Van Nieuwenhove,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,

bijgestaan door

Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier **De voorzitter**

Tiny Temmerman **André Vandendriessche**